

TETKA

Vída
za ložba

Vída®
zaľožba

Valérie Perrin

TETKA

Prevedel Luka Novak

Vida
založba

Vída®
založba

Claudu Lelouchu

Mojemu bratu Yannicku

*Odsotnim, Jérômu Chaussinu
in Jean-Paulu Didierlaurentu*

Vída®
zaľožba

2010. Samuel Paty, Simone Veil, Miloš Forman in Elizabeta II. so bili še na tem svetu. Barack Obama je bil predsednik Združenih držav in Vladimir Putin je štiri leta poprej naročil umor Anne Politkovske. To leto so označili za leto Francije-Rusije. Pojma nimam, kaj to pomeni.

Talibani še niso prevzeli oblasti v Afganistanu.

Kathryn Bigelow je bila prva ženska, ki je prejela oskarja za najboljšo režiserko za film *Bombna misija*.

To je tudi leto, ko je bila Meryl Streep šestnajstič nominirana v kategoriji za najboljšo igralko. V Dubaju so otvorili najvišji nebotičnik, svetovni izpusti ogljikovega dioksida so se povečali za 6 % in spet je bilo najtoplejše leto, odkar beležijo temperature. Od takrat je ta rekord že padel.

V Franciji je bil predsednik Nicolas Sarkozy.

TikTok še ni obstajal. Adele še ni prepevala *Someone Like You*, pa tudi Clara Luciani ne *La Grenade*.

2010 je leto, ko je Damien Saez zapel *J'accuse*.

2010 je leto, ko je moja teta drugič umrla.

Vída®
zaľožba

Prvi del

Vida
założba

Vída®
zaľožba

1

21. oktober 2010

– Halo?

– Dober dan, gospa.

– Dober dan.

– Ste vi nečakinja Colette Septembre?

– Ja.

– S policije kličemo. S policije v Gueugnonu. Inšpektor Cyril Rampin pri telefonu. Kličem vas, da bi vam sporočil slabo novico.

– ...

– Vaša teta je umrla.

– Moja teta?

– Colette Septembre. Tukaj sem z gasilci. Našli smo njeno telo na ulici Fredins 19. Zdi se, da je odšla v spanju. Truplo pokojnice bomo prepeljali na obdukcijo na inštitut za sodno medicino.

– Ampak moja teta je že tri leta pokopana na pokopališču v Gueugnonu. Stanovala je na ulici Pasteur.

– Osebno izkaznico imam pred očmi, to je Colette Septembre, rojena v Curdinu 7. februarja 1956. Na fotografiji je mlajša, a si je podobna.

– To je gotovo pomota. Gotovo nekdo z istim imenom.

– V denarnici smo našli listek: »V nujnem primeru poklicati mojo nečakinjo Agnès na 01 42 21 77 47«.

– ...

– Piše tudi, da bi bila rada upepeljena. In pokopana z Jeanom Septembrom.

– Z Jeanom?

– Ja. Ga poznate?

– To je bil moj oče.

– Brat vaše tete?

– Ja, ampak moja teta je umrla pred tremi leti, vam pravim.

– Kje pa stanujete?

– V Parizu.

– A ima vaša teta še kake druge bližnje sorodnike?

– Samo mene ... jaz sem zadnja. Edino jaz sem ... pa moja hčerka.

– Ampak ...

– Moje sožalje. Kdaj bi lahko prišli identificirat posmrtnne ostanke?

2

Leta 2000 je moja teta po tekmi med NK Gueugnon in Paris Saint-Germain za kak teden izginila. To je bilo prvič, da se je neko moštvo iz druge lige uvrstilo v finale francoskega ligaškega pokala. To je bila ekipa iz Gueugnona, z vzdevkom »Kovači«, za katero je vse življenje navijala.

Rezultat je bil 2 : 0. Na tekmi, ki naj bi bila le gola formalnost, David proti Goljatu. Tekma se je odvijala na Stade de France in prenašal jo je tretji program. Vratar je bil Richard Trivino. Kapetan je bil Amara Traoré. Trener Alex Dupont.

Teta je doma obesila portret Alexa Duponta, pa tudi Émila Daniela. Imela je fotografije vseh igralcev iz ekipe, nekatere obraze je obkrožila z rdečim flomastrom, kot da bi šlo za tipe, ki jih ima na piki mafija.

V 65. minuti je Trapasso zabil prvi gol. Zatem v sodnikovem dodatku drugega Flauto. Paris Saint-Germain še nikoli ni bil poražen v finalu. Veliko se je rjovel, veliko jokalo. V Pariz se je odpravilo desetine avtobusov z navijači. Teta je sedela spredaj, čisto sama, da bi videla na cesto. Na

tribunah so tisoči rumenih majic in modrih kratkih hlač skandirali: »In ena, in dva!«

Ob povratku jo je šofer avtobusa iskal vsepovsod. Ni je bilo. Klicali so jo. Pa ni prišla. Poklicali so mojo mamo, ki je bila njena edina, priženjena družina: »Vaša svakinja jo je popihala.« Na kar je mama odgovorila, naj jih ne skrbi.

Colette se je pojavila šele čez tri dni. Sedela je v svoji čevljarnici in se sklanjala nad par mokasinov številka 42, ki so pripadali Christianu Duclosu, kar je izdajala nekoliko bolj obrabljena desna peta, posledica rahlega šepanja zaradi padca s kolesom.

Nikoli nismo izvedeli, kje je bila. Nihče je ni vprašal. Nikoli je nismo spraševali.

Na dan zmage sem od svoje matere izvedela, da ni bilo prvič, da je izginila. To je pripomnila, kot bi šlo za cucka, ki pobegne od doma in se naposled vrne, ko ga zgrabi lakota.

3

21. oktober 2010

Rada bi ga poklicala. Moram ga poklicati. Predstavljam si, kaj bi mu rekla. Predstavljam si, kako bi odgovoril. Njegov halo.

– Pierre?

– Ja.

– Si to ti, Pierre?

– Ja. Jaz sem.

Njegov glas, ton njegovega glasu, nejevoljen, nestrpen. Na telefon se je vedno oglasil kot nekdo, ki je že na vratih. Ki si je že nadel plašč. Ki se z lahkim korakom vrne k telefonu, da se oglasi. Se oglasi, da se te znebi.

– Agnès tukaj.

Kako bi odreagirala? Ne bi mu dala časa, da reče »Agnès?« ali »Agnès«. Ali »Zakaj me kličeš? Se je kaj zgodilo?«

– Pomisli, pravkar me je klicala policija. Policija iz Gu-eugnona. Colette je umrla.

Ne, ne bi rekla »pomisli«. Rekla bi:

– Pravkar me je klicala policija iz Gueugnona. Našli so truplo neke ženske in kot pribito trdijo, da je Colette.

Ne. Ne kot pribito. Nikoli ne rečem »kot pribito«. Odgovoril bi mi:

– Saj je že mrtva ... Se ti meša? Si pila ali kaj?

Jaz pa bi mu zabrusila:

– To bi ti kar ustrezalo. Tako bi lahko ti in tvoja cipa imela Ano samo zase.

In bi odložila.

Nikoli nisem izrekla besede »cipa«. Ko sem jezna, vpijem »prasica« ali »kuzla«. Kdo od naju bi prvi odložil? V katerem trenutku bi se pogovor sfžil?

Tri leta nisem slišala njegovega glasu po telefonu, ampak zdaj ni kaj. Colette je spet umrla. Ta besedna zveza nikjer ne obstaja. Spet umreti ne obstaja.

Na začetku, na začetku mojega konca, je Cornélia, varuška, vodila najinega otroka k njemu, no, k njima. In Cornélia ga je spet vrnila k meni. Ta otrok ima zdaj petnajst let. Vozi se z metrojem ali s taksijem, če je pozno.

Ni bil moj zadnji film tisti, ki je imel največ gledalcev v kinematografih. Je pa tisti, ki je dobil najbolj navdušene kritike. In se najbolj predvaja po svetu.

Zakaj razmišljam o tem? Mirno sem bila mrtva. Ničesar več nisem počela. Zadovoljna sem bila s svojimi tantiemami, ki sem jih dobivala dvakrat mesečno, zdaj pa me silijo,

TETKA

naj vstanem od mrtvih, si kupim vozovnico in rezerviram sobo v nekem mestu na koncu sveta v Burgundiji. Da grem prepoznat mrtvo gospo, ki je ne poznam.

Zadnji film, ki sem ga posnela, je ljubezenska zgodba. Preketo navdahnjena sem bila.

Vida
založba

Vída®
zaľožba

4

Colette, samska in brez otrok, je sestra mojega očeta Jeana. Od dneva, ko je odšel, je žalovala za svojim bratom. To je zavzelo vse okoli nje. Ves njen skrčeni življenjski prostor. Njeno suho in drobno telo, njene velike črne oči, ki so ji požirale obraz, njeno čevljarско delavnico, njeno posteljo, zrak, ki ga je dihala. Nikoli ni sprejela njegove smrti, »ker ni česa sprejeti«, je govorila in zamahnila z roko.

Do mojega sedemnajstega leta je bila teta z mano molčeča. Včasih je spregovorila kakšno besedo s sosedi, trgovci, strankami, nogometaši, ki so jo častili kot Italijan časti Devico Marijo. Ampak ne z mano. Z mano je bila meniško tiha.

Kot otrok bi se morala skrivati za vrati njene trgovine, da bi od nje slišala še kaj drugega kot: »Si dobro spala? Si lačna? Si žejna? Ne boš pojedla? Ti je vroče? Lahko noč ...« Besede, ki mi jih je namenila vedno ob istih urah dneva.

Ampak tega nisem nikoli storila. Ni me zanimala. Mislila sem, da nima česa povedati, da mi ne more ničesar dati. Sovražila sem počitnice, njeno hišo, vonj njene hiše. Tla,

pohištvu, ozka okna, sobo, v kateri sem bivala in je imela vonj po naftalinu.

Pri desetih letih sem izrezovala fotografije iz revij in jih lepila v zvezke s širokimi črtami, fotografije deklet, o katerih sem sanjala, da bi imela enako pričesko, enake ustnice, enak moder pulover iz moherja. Kako naj bi me zanimala ženska, ki se ni nikoli naličila, niti ni dajala najmanjšega pomena svojemu videzu? Bila je ena tistih žensk, za katere si rekel: če bi se malo uredila, bi bila lepa. Obleke so ohlapno visele na njenem telesu. Kot bi nalašč kupovala napačno velikost, se zmotila, da bi malo izginila.

Da bi podprla trgovce v Gueugnonu, mi je pred začetkom šole dala tri prazne čeke. Enega za nakup oblek pri Shoppingu, drugega za Causarda, tretjega, da bi si izbrala lep par čevljev pri gospe Bresciani. Za mojo teto je lep par pomenil visoko kakovost. Bilo je treba plačati pravo ceno. Modeli iz usnja, ki so me žulili.

Konec avgusta sem si zaslužila vedno isti stavek, brez posebne naklonjenosti: »Na, pojdi se obleč za novo šolsko leto.«